

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 343/2018-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], v čase podania sťažnosti v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody, [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou URBAN FALATH GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Zámocké schody 2/A, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 13 ods. 4, čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 18 ods. 4, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ďalej namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a základných práv podľa čl. 8 ods. 2 a 5, čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd, ako aj čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 0 Tp 432/2017 a jeho uznesením z 19. decembra 2017 a v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 3 Tpo 4/2018 a jeho uznesením z 25. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. februára 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), v čase podania sťažnosti v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody, [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „ústav“), vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 13 ods. 4, čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 18 ods. 4, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 5 ústavy, práv podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základných práv podľa čl. 8 ods. 2 a 5, čl. 36 ods. 1, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 5 listiny, ako aj čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom na Okresnom súde Malacky (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 0 Tp 432/2017 a jeho uznesením z 19. decembra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 Tpo 4/2018 a jeho uznesením z 25. januára 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa v čase podania sťažnosti nachádza v ústave. Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Malacky ČVS: ORP-623/I-VYS-MA-2017 zo 16. decembra 2017 mu bolo v zmysle § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vznesené obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 a 3 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Okresný súd napadnutým uznesením vzal sťažovateľa do väzby, pričom táto začala plynúť 15. decembra 2017 o 20.30 h.

3. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú odôvodnil do zápisnice o výsluchu obvineného a súčasne elektronicky doplnil prostredníctvom obhajcu podaním doručeným okresnému súdu 29. decembra 2017,

v ktorom podrobnejšie namietal nezákonnosť a zmätočnosť napadnutého uznesenia a vady, ktoré predchádzali jeho vydaniu.

4. Krajský súd ako súd druhej inštancie napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol.

5. Prvým doplnením sťažnosti doručeným ústavnému súdu 14. marca 2018 sťažovateľ predložil ústavnému súdu znalecký posudok, ktorý „... *de iure potvrdzuje, že Sťažovateľ je nesprávne a nezákonne a ústavne non-konformne trestne stíhaný... nakoľko Znalecký posudok de iure potvrdzuje, že zranenie poškodeného... spôsobené konaním Sťažovateľa ako obvineného nie je ťažkou ujmom na zdraví, a tak ani trestné stíhanie a ani väzba... de iure neobstojí, lebo v danej veci zohľadňujúc Znalecký posudok je / má byť / môže byť de iure skutok posudzovaný iba ako prečin podľa § 156 ods. 1 TZ, pričom tam je sadzba od 6 mesiacov do 2 rokov, sťažovateľ sa ku skutku ako obvinený priznal, jeho spáchanie oľutoval prejavil záujem o spoluprácu s orgánmi činnými v trestnom konaní, pričom sťažovateľ je vo väzbe od 15.12.2017 doteraz, a táto väzba podľa § 71 písm. c) TP je v rozpore s princípom proporcionality ako imanentnou súčasťou princípu právneho štátu, a za prečin kde je sadzba trestu odňatia slobody od 6 mesiacov do 2 rokov je Sťažovateľ vo väzbe od 15.12.2017, pričom ide o prvé väzobné stíhanie Sťažovateľa a prvé trestné stíhanie Sťažovateľa za násilnú kriminalitu.*“.

6. Druhým doplnením sťažnosti doručeným ústavnému súdu 22. marca 2018 sťažovateľ predložil ústavnému súdu odôvodnenie svojej druhej sťažnosti proti novému zamietavému rozhodnutiu okresného súdu o neprepustení sťažovateľa z väzby. V rámci svojej druhej žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľ navrhol jej nahradenie formou písomného sľubu, písomnou zárukou štyroch dôveryhodných osôb, nahradením väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka s uložením obmedzení v zmysle § 82 Trestného poriadku, ako aj s uložením povinnosti strpieť elektronické monitorovanie pohybu obvineného prostredníctvom technického zariadenia podľa zákona č. 78/2015 Z. z. o kontrole výkonu niektorých rozhodnutí technickými prostriedkami a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a túto žiadosť následne doplnil o návrh

na nahradenie väzby formou peňažnej záruky obvineného vo výške 10 000 € a peňažnej záruky JUDr. Ondreja Urbana, MBA, ako fyzickej osoby vo výške 7 000 €, prípadne vo výške podľa uváženia súdu. Okresný súd druhú žiadosť o prepustenie z väzby zamietol, nenahradil väzbu žiadnym zo zákonných spôsobov, ktoré sťažovateľ navrhol, a to s konštatovaním, že od posledného rozhodnutia o väzbe sa vo vzťahu k dôvodom väzby objektívne nič nezmenilo a tieto dôvody trvajú naďalej.

7. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uvádza, že z dosiaľ zabezpečeného spisového materiálu je zrejmé, že sa k skutku sám a dobrovoľne priznal, tento niekoľkokrát úprimne oľutoval a súčasne prejavil snahu nahradiť poškodenému spôsobenú škodu a aj nemajetkovú ujmu. Napriek uvedenému je však nepopierateľné, že trestný čin ublíženia na zdraví, ktorého sa mal dopustiť, bol zo strany poškodeného vyprovokovaný, čím samozrejme sťažovateľ nechce ospravedlňovať svoje následné konanie, avšak je nevyhnutné prihliadnúť na skutočnosť, že sťažovateľ spočiatku konal len v rámci nutnej obrany, keď sa v prvom momente bránil proti slovnému a za ním bezprostredne nasledujúcemu fyzickému útoku zo strany poškodeného. Sťažovateľ nesúhlasí s tým, že v čase rozhodovania okresného súdu o návrhu prokurátora Okresnej prokuratúry Malacky na vzatie obvineného do väzby boli splnené zákonné podmienky na nariadenie väzby. Sťažovateľ je toho názoru, že dôvody väzby neexistujú ani k dnešnému dňu, pričom ak aj okresný súd dospel k záveru, že tu boli dané dôvody väzby, súdu boli predložené záruky rodinných príslušníkov sťažovateľa ako dôveryhodných osôb, písomný sľub sťažovateľa, ako aj peňažná záruka sťažovateľa vo výške 2 500 € ako náhrada za väzobné stíhanie. Sťažovateľ navrhol aj nariadenie probačného a mediačného dohľadu, uloženie primeraných obmedzení a povinností, ako aj monitorovanie jeho pohybu technickým zariadením. Ako už bolo uvedené, sťažovateľ sa nestotožňuje s právnym názorom okresného súdu, ktorý sa týka existencie dôvodov väzby a taktiež otázky posudzovania a hodnotenia možnosti nahradenia väzby zákonom prípustnými a navrhovanými možnosťami. Sťažovateľ je toho názoru, že pri posúdení existencie možnosti nahradenia väzby okresný súd nepostupoval v súlade so zákonom a súčasne okrem nezákonnosti konania, ktoré predchádzalo napadnutému uzneseniu okresného súdu, bolo toto rozhodnutie postihnuté aj vadami zmätočnosti, neodôvodnenosti a arbitrárnosti. Sťažovateľ okresnému súdu vyčíta, že pri svojom rozhodnutí zrejme

opomenul skutočnosť, že konanie v nutnej obrane ako jedna z okolností vylučujúcich protiprávnosť činu je považované za poľahčujúcu okolnosť a hoci by sa na uvedené malo prihliadať až pri rozhodovaní vo veci samej, teda pri rozhodovaní o vine a treste sťažovateľa, okresný súd mal prihliadať na už uvedené okolnosti aj pri rozhodovaní o existencii, resp. neexistencii dôvodov väzby.

8. Sťažovateľ krajskému súdu vytýka, že sa pri rozhodovaní opierať aj o skutočnosť, že sťažovateľ bol dosiaľ už dvakrát súdne trestaný, a to za prečin výtržníctva, za ktorý mu bol uložený trest povinnej práce, ktorý vykonal, a za prečin krádeže, za ktorý bol sankcionovaný podmieneným trestnom odňatia slobody so skúšobnou dobou od 1. júla 2017 do 30. júna 2018. Krajský súd poukázal na spáchané priestupky sťažovateľa na úseku občianskeho spolunažívania, čo má svedčiť o sťažovateľovej emočnej nestabilite a nie celkom dobre vyvinutom brzdnom mechanizme vo vzťahu k iným osobám. Na základe uvedeného sa krajský súd ustálil v názore, že pobyt sťažovateľa na slobode predstavuje riziko pre zdravie iných občanov. Sťažovateľ poukazuje na názor krajského súdu, že jemu dosiaľ uložené sankcie či už za ním spáchané priestupky, alebo trest povinnej práce sa minuli svojim účinkom. Ani dve odsúdenia v trestnom konaní a konkrétna hrozba vo výmere dvoch mesiacov nemali počas spáchania skutku pre rozhodovanie obvineného žiaden význam, a preto je nepravdepodobné, že účel väzby možno v prípade obvineného dosiahnuť miernejším opatrením. S predmetným názorom krajského súdu pri hodnotení osoby sťažovateľa aj pri rozhodovaní o väzbe sa sťažovateľ nestotožňuje a zastáva názor, že v danom prípade došlo zo strany krajského súdu k porušeniu jeho zákonného a ústavou garantovaného práva nebyť opakovane potrestaný za ten istý čin. S poukazom na napadnuté uznesenie krajského súdu je zrejmé, že rozhodnutie krajského súdu (vzhľadom na opakované uvádzanie skutočnosti, že sťažovateľ sa dopustil dvoch trestných činov) je v rozpore so zásadou *ne bis in idem*. Tým, že krajský súd pri svojom rozhodovaní o naplnení dôvodov nariadenia väzby prihliadal na predmetnú skutočnosť, bol preto sťažovateľ *de iure* a *de facto* dvakrát postihnutý za tie isté skutky. Takéto opätovné uloženie sankcie je podľa názoru sťažovateľa znakom protiústavnosti.

9. Sťažovateľ taktiež poukázal na nezákonnosť konania v tom, že okresný súd nevypočul dôveryhodné osoby, ktoré ponúkali záruku za správanie sťažovateľa, na čo krajský súd uviedol, že sa okresný súd nedopustil konania, ktoré by bolo v rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku. Sťažovateľ krajskému súdu vo vzťahu k výroku, ktorým okresný súd neprijal peňažnú záruku vo výške 2 500 € ponúknutú sťažovateľom, vytýka, že na jednej strane uviedol, že odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu je v tomto smere nezrozumiteľné, ale súčasne uvádza, že je tento výrok vecne správny a zákonný. V danom prípade je zrejmé, že krajský súd v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia jednak v rozpore so zákonom prihliadal na skutočnosti, na ktoré prihliadať nemal (zahladené odsúdenie sťažovateľa pre trestný čin výtržníctva), a súčasne vo vzťahu k namietanému pochybeniu okresného súdu týkajúceho sa nahradenia väzby zárukou dôveryhodných osôb a peňažnou zárukou dotvára a vysvetľuje právnu argumentáciu a odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu nad rámec skutočností, ktoré sú uvedené v napadnutom uznesení okresného súdu. Súčasne krajský súd vo svojom napadnutom uznesení vôbec neuviedol a nijakým konkrétnym spôsobom neodôvodnil, z akého dôvodu nie je možné prijať ponúkanú peňažnú náhradu vo výške 10 000 €.

10. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„I. Okresný súd Malacky uznesením č.k. 0Tp/432/2017-18 z dňa 19.12.2017 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] (narodeného dňa: [REDAKOVANÉ], bytom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]) na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a tiež aj právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a súčasne porušil základné právo [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 8 ods. 2 a čl. 8 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a súčasne i porušil čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v nadväznosti na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v nadväznosti na čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

II. Okresný súd Malacky postupom, kedy predložil trestný spis č.k. 0Tp/432/2017-18, sťažnostnému súdu (Krajskému súdu v Bratislave), najprv na rozhodnutie o sťažnosti

obvineného [REDAKOVANÉ] zo dňa 04.01.2018 na prietahy v konaní o návrhu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] na prepustenie obvineného (sťažovateľa) z väzby, pred predložením trestného spisu č.k. 0Tp/432/2017-18 sťažnostnému súdu (Krajskému súdu v Bratislave) na rozhodnutie o sťažnosti [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu Okresného súdu Malacky č.k. 0Tp/432/2017-18 zo dňa 19.12.2017, porušil práva [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd v spojení s právom sťažovateľa na prednostné a urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 17 ods. 5 Ústavy SR a podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 8 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a súčasne i porušil čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v nadväznosti na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v nadväznosti na čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

III. Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 3Tpo/4/2018 zo dňa 25.01.2018 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a tiež aj právo [REDAKOVANÉ] na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a súčasne porušil základné právo [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 8 ods. 2 a čl. 8 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a súčasne porušil základné právo [REDAKOVANÉ] na ochranu pred opakovaným postihom za to isté konanie, ak už zaň bol právoplatne potrestaný alebo oslobodený (zásada ne bis in idem) podľa čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 40 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a súčasne porušil i čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v nadväznosti na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v nadväznosti na čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

IV. Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 3Tpo/4/2018 zo dňa 25.01.2018 ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní pod sp. zn. 3Tpo/4/2018, porušil základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd v spojení s právom na

prednostné a urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 17 ods. 5 Ústavy SR a podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 8 ods. 5 Listiny základných práv a slobôd a podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a súčasne i porušil čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v nadväznosti na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v nadväznosti na čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd.

V. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Tpo/4/2018 zo dňa 25.01.2018 sa zrušuje.

VI. Uznesenie Okresného súdu Malacky č.k. 0Tp/432/2017-18 zo dňa 19.12.2017 sa zrušuje.

VII. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 000 EUR, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VIII. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume 1 000 EUR, ktoré je Okresný súd Malacky povinný vyplatiť [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IX. Sťažovateľ [REDAKOVANÉ] sa prepúšťa z väzby (ktorú toho času vykonáva v Ústave na výkon väzby a ústave na výkon trestu odňatia slobody, [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]) na slobodu.

X. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 781,01 EUR, ktorú sú (i) Okresný súd Malacky a (ii) Krajský súd v Bratislave povinní uhradiť spoločne a nerozdielne na bankový účet právneho zástupcu [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] spoločnosti URBAN FALATH GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s.r.o., advokátska kancelária, IBAN: [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti, alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu a jeho napadnutým uznesením

13. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

14. Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry zdôrazňuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (mutatis mutandis III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Toth c. Rakúsko z 12. 12. 1991). Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa

v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03).

15. Ústavný súd poznamenáva, že vo vzťahu k časti sťažnosti smerujúcej proti postupu okresného súdu a jeho napadnutému uzneseniu je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu, pretože preskúmanie tohto postupu a napadnutého uznesenia bolo v právomoci krajského súdu v rámci odvolacieho konania.

16. Z čl. 127 ods. 1 ústavy je zrejmé, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Subsidiarita právomoci ústavného súdu znamená, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Na základe už uvedeného je zrejmé, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96). Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať odvolanie proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd. Z toho vyplýva, že sťažovateľ využil účinný právny prostriedok na ochranu svojho základného práva, a teda právomoc ústavného súdu je v tomto prípade vylúčená.

17. Nad rámec už uvedeného ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa na urýchlené konanie uvádza, že sťažovateľ bol vzatý do väzby napadnutým

uznesením okresného súdu, pričom väzba začala plynúť 15. decembra 2017 o 20.30 h. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú odôvodnil do zápisnice o výsluchu obvineného a súčasne elektronicky doplnil prostredníctvom obhajcu podaním doručeným okresnému súdu 29. decembra 2017. Elektronické doplnenie sťažnosti bolo obhajcom sťažovateľa následne doplnené písomným podaním v lehote 3 pracovných dní. Z napadnutého uznesenia krajského súdu pritom vyplýva, že odvolací súd o sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu rozhodol 25. januára 2018. Rozhodovanie krajského súdu o opravnom prostriedku sťažovateľa tak trvalo 27 dní a z tohto dôvodu postup súdov nebol spôsobilý zasiahnuť do označeného práva sťažovateľa.

K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu a jeho napadnutým uznesením

18. Ústavný súd predovšetkým poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej vyslovil, že procesnoprávne garancie vyplývajúce z čl. 6 dohovoru, ako aj čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy (čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 listiny) sa týkajú tej časti trestného konania, ktorej predmetom je rozhodovanie o samotnom trestnom obvinení (resp. o obžalobe) osoby a nie sú priamo aplikovateľné na konanie týkajúce sa väzby.

19. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie uvedených práv v súvislosti s postupom krajského súdu a jeho napadnutým uznesením odmietol po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti pre neexistenciu vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením označených práv a namietaným postupom okresného súdu a krajského súdu.

20. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 13 ods. 4 ústavy ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej sú čl. 12 a čl. 13 ústavy ponímané ako všeobecné ustanovenia, ktoré treba vykladať a chápať ako ústavné direktívy adresované predovšetkým orgánom pôsobiacim v normotvornej činnosti všetkých

stupňov a ktoré nemôžu plniť poslanie priamo aplikovateľných ustanovení v individuálnych záležitostiach. Ich aplikácia nie je možná bez konkrétneho vyjadrenia dopadu diskriminujúceho postupu štátneho orgánu na základne právo alebo slobodu fyzickej alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 34/96, I. ÚS 58/97, I. ÚS 59/97). Porušenia citovaných ustanovení čl. 12 a čl. 13 ústavy v samostatnom chápaní a v danom (konkrétne posudzovanom) prípade ani v spojení s iným namietaným porušením sa sťažovateľ nemôže úspešne domáhať jednak pre ich všeobecný charakter, ale najmä vzhľadom na skutočnosť, že mu je v konaní pred všeobecnými súdmi od počiatku obmedzenia jeho osobnej slobody poskytovaná odborná právna pomoc zastupujúcim advokátom. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

21. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

22. V ďalšom sa ústavný súd zaoberal posúdením ústavnosti sťažovateľom tvrdeného zásahu do obsahu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom krajského súdu a jeho napadnutým uznesením. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že mu neprislúcha, aby v rámci konania o ústavnej sťažnosti posudzoval, či dokonca skúmal existenciu dôvodov väzby sťažovateľa alebo akéhokoľvek iného obvineného. To prislúcha zásadne všeobecným súdom. Rovnako tak pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, III. ÚS 324/2016).

23. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo

arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

24. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu, právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

25. Z napadnutého uznesenia krajského súdu je zrejmé, že rovnako ako okresný súd o dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa nemal pochybnosti. Uvedené vyplýva zo samotnej výpovede sťažovateľa z prípravného konania, resp. z konania pred sudcom pre prípravné konanie, keď sa k spáchanému trestnému činu priznal. Z napadnutého uznesenia krajského súdu ďalej vyplýva, že rovnako ako okresný súd aj krajský súd považoval z registra trestov sťažovateľa za preukázané, že bol dvakrát súdne trestaný, pričom v jednom prípade sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený. Krajský súd v tejto súvislosti v odôvodnení napadnutého uznesenia zreteľne uvádza: *„Na základe uvedených skutočností aj sťažnostný súd dospel k záveru, že v tomto štádiu trestného konania je zatiaľ potrebné dať prednosť ochrane spoločnosti pred právom obvineného na osobnú slobodu, pričom záruka dôveryhodných osôb, písomný sľub obvineného, dohľad súdneho úradníka,*

ani prijatie peňažnej záruky nie sú mechanizmami spôsobilými zabrániť obvinenému v pokračovaní v trestnej činnosti. Uvedené však nevylučuje takýto postup v neskorších štádiách trestného konania. Ďalšie zotrvanie obvineného vo väzbe nie je v rozpore ani so zásadou proporcionality väzby, pretože rešpektujúc zásadu prezumpcie neviny treba pripustiť, že neúčinnosť vykonaného trestu povinnej práce a spáchanie trestného činu počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia neodôvodňujú očakávanie takého výsledku trestného stíhania obvineného, ktorý by bol v príkrom rozpore s jeho väzobným stíhaním v tomto štádiu trestného konania.“

26. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd dostatočne odôvodnil dôvody, pre ktoré sťažnosť sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zamietol, pričom v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia sa rozsiahlo a dostatočne vysporiadal so všetkými argumentmi sťažovateľa. Ústavný súd sa v tomto smere stotožňuje s názorom krajského súdu, že obava, že sťažovateľ v prípade jeho pobytu na slobode predstavuje riziko pre zdravie iných občanov je daná. Toto konštatovanie sťažnostného súdu korešponduje s judikatúrou ústavného súdu (napr. II. ÚS 67/2013), podľa ktorej pri rozhodovaní o väzbe môže súd riziko páchania trestnej činnosti do budúcnosti len odhadovať (prognózovať).

27. Ústavný súd nesúhlasí s názorom sťažovateľa týkajúcim sa toho, že krajský súd porušil jeho právo nebyť opakovane potrestaný (aj zásadu *ne bis in idem*), ak uvádza protiprávne konania sťažovateľa, či už trestné činy, alebo delikty, keďže tieto dotvárajú obraz o osobnosti sťažovateľa nevyhnutný pre skúmanie materiálnych, ako aj formálnych dôvodov väzby, pričom samy osebe nie sú dôvodmi, pre ktoré bol sťažovateľ vzatý do väzby.

28. Odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu a napadnutého uznesenia krajského súdu umožňujú ústavnému súdu urobiť záver, že všeobecné súdy sa náležite vysporiadali s formálnymi a materiálnymi dôvodmi väzby sťažovateľa, dostatočným spôsobom ich preukázali a zdôvodnili, a preto spĺňajú zákonné požiadavky na odôvodnenie uznesenia o vzatí do väzby, resp. o sťažnosti proti nemu (§ 176 ods. 1 a 2 v spojení s § 71 ods. 1 Trestného poriadku). Ústavný súd z napadnutého uznesenia krajského súdu a jeho

postupu nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Z tohto dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti odmietol.

29. Keďže podľa názoru ústavného súdu v prípade sťažovateľa nedošlo k porušeniu označeného čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy v spojení s čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa obsiahnutými v jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2018